

Jaarverslag 2023

Met meer dan 28.000 bezoekers bereikte de Menkemaborg in 2023 het hoogste bezoekersaantal in de afgelopen twintig jaar. De jaarrekening 2023 kon worden afgesloten met een klein positief resultaat. Ook dit jaar werd er in de programmering en communicatie vol ingezet op de implementatie van het nieuwe museumbeleid met de kernwoorden zichtbaarheid, actualiteit en verbinden. De zorgen over het toekomstig onderhoud van de gebouwen, over de duurzaamheidsopgave en over de instandhouding van het historisch groen op het terrein blijven.

Programmering

Vaste presentatie en tentoonstellingen

In de Menkemaborg wordt een beeld gegeven van het leven en wonen op een Groninger borg in de 18^e eeuw. Stichting Museum Menkemaborg is namens de eigenaar het Groninger Museum verantwoordelijk voor beheer van het museum en landgoed met de historische tuinen. De Menkemaborg is aangesloten bij Topkastelen, een samenwerkingsverband van de zestien meest bekende kasteelmusea in Nederland en België. Verder wordt er intensief samengewerkt met de vijf andere Groninger Waddemusea. Het museum werkt aan de toekomst onder andere door de ontwikkeling van een nieuwe expositieruimte en museumwinkel bij Huize Tocama.

De kern en de kracht van de Menkemaborg is de combinatie van het volledig ingerichte huis met bijbehorende gebouwen en historische tuinen. Samen geven ze een beeld van de bewoning van een Groninger borg in de achttiende eeuw. Het geheel van het authentieke interieur, de bijzondere collectie, de monumentale gebouwen en het historisch groen heeft zogenoemde “ensemblewaarde”.

Van 1 maart tot en met 31 december was de tentoonstelling *Grand Tour. De Groninger elite op reis* in de borg te zien. In elke borgkamer werd een reisverhaal van een Groninger, waaronder Goosen Geurt Alberda en Elizabeth Anna Alberda, uit de doeken gedaan met een daarbij behorend voorwerp. De bruiklenen kwamen uit de collecties van het Groninger Museum, Borg Nienoord en het Nationaal Militair Museum. Het historische onderwerp was eigentijds ingestoken door de connectie met de jongerenvakanties naar o.a. Albufeira te maken.

Van maart tot en met september was Hermannus Collenius' portret van de kinderen Gerlacius uit 1699 van de Tinco Lycklama Foundation in bruikleen. Dit schilderij, dat doorgaans niet voor het publiek toegankelijk is, werd gepresenteerd in de slaapkamer naast het staatsieledikant. Het geportretteerde meisje Beerta komt in het geslacht Lewe van Nijenstein, de latere erfgenamen van de Menkemaborg, voor.

Het Groninger Museum ontving in juni 2023 een schenking van de Stichting Adel in Nederland, een portret van Mellina Alberda van Nijenstein met de bestemming de Menkemaborg. Deze is op een prominente plek in de voorkamer gepresenteerd en van extra informatie voorzien.

In het kader van het 70-jarige jubileum van de Nobelprijs Natuurkunde van Frits Zernike stond op 4 november op 70 locaties, waaronder de Menkemaborg, een microscoop opgesteld om tekeningen uit de tekenmap van Johanna Agnes Lewe van Nijenstein te bekijken.

Dankzij deze schenking, tentoonstelling en bruikleen kon de organisatie meer verdieping bieden in de 18^e eeuw, het *unique selling point* van de Menkemaborg, zowel ter plekke in de borg als online (sociale media) en in publicaties.

Evenementen

In het kader van actualiteit, zichtbaarheid en verbinding is er dit jaar ook weer ingezet op een aansprekend aanbod van evenementen en activiteiten. Nog tijdens de winterschoonmaak verscheen de podcastserie van het Museum aan de A over de rol van Groningen in de slavernij met een aflevering over de Menkemaborg en de familie Alberda. De podcastserie van de onlangs overleden historicus Beno Hofman met het verhaal van Groningen volgde kort daarop met een aflevering over jonkers en patriotten onder andere op de Menkemaborg.

De seizoensopening op 1 maart kreeg extra betekenis door de lancering van de eigentijdse nieuwe website van het bedrijf Frissekom uit Winsum. Met de nieuwe website, deels gefinancierd met de voucher Sterke Musea van de Provincie Groningen, is ingezet op groot en aantrekkelijk beeld, toegankelijke teksten in jij-vorm en herkenbaarheid door de inzet van een Uithuizer gezin als fotomodel met als doel websitebezoekers te verleiden tot bezoek aan de borg.

Op zaterdag 11 maart werd onder leiding van de Vereniging Vrienden van de Menkemaborg de jaarlijkse NL-doetdag georganiseerd. Het borgterrein werd weer grondig schoongemaakt en opgeruimd. Groep 6 van OBS Brunwerd plantte op Boomplantdag acht peren- en appelbomen van historische rassen met wethouder Eltjo Dijkhuis, ondersteund door hoveniersbedrijf de Wilde Appel en tevens mogelijk gemaakt door de Vereniging Vrienden. In de zomer organiseerden de Vrienden een graffitiworkshop en op 4 november de tweede editie van de poffertbakwedstrijd met streekmarkt op het voorplein van de borg. Onder de inzendingen werd door de kundige jury een top drie gekozen. Het evenement bracht 120 bezoekers op de been.

In de maand april was de Menkemaborg onderdeel van de Etappe van de Maand van het Pronkjewailpad. Bestuurslid Gerard Bakker zette ceremonieel de stempels in de openingsweek. In het weekend van 12 april participeerde de Menkemaborg in de lentetuinenmarathon en in het weekend van 24 juni in de zomertuinenmarathon van Stichting Het Tuinpad Op.

Tweede Pinksterdag, de Dag van het Kasteel, is traditioneel de dag dat de familie Alberda van Menkema terug is op de borg, in scène gezet door leden van de hofdansvereniging Plaisir Courtois. Vanwege het thema *Upstairs/Downstairs* werden dit jaar zowel de adel als het personeel verbeeld en kregen bezoekers toegang tot de bovenverdieping van de borg. Tevens belandde de borg in de top 3 van de verkiezing Het meest romantische kasteel van Nederland van de organisatie Dag van het Kasteel. Wij belandden op de eervolle derde plaats, mochten 1.000 euro ontvangen en zijn hiermee het meest romantische kasteel boven de grote rivieren. Maar liefst 591 bezoekers bezochten de borg.

Op 4 juni trad Popkoor Songbird uit Uithuizen op het voorplein van de Menkemaborg op en zongen popmuziek van Abba tot Toto. De toegang was gratis. Op 25 juni verzorgde Muziekvereniging B&O Uithuizen een Openluchtconcert op het voorplein, tevens kosteloos. Het traditionele zonnewendeconcert in samenwerking met de Jacobikerk werd op 17 juni georganiseerd en was volledig uitverkocht. Meer dan veertig bezoekers kwamen voor beide concerten van organist Sietze Vries met een saxofoonkwartet en een diner in 't Schathoes. In combinatie met het marktconcert van de Jacobikerk werd op 5 augustus een gratis inloopconcert bij borgentree van organist Valentin Richter en cellist Anna Abbühl opgevoerd.

Kastelen en spookverhalen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarom kon er ook dit jaar weer gegriezeld worden rondom de Menkemaborg in de Halloweenperiode. Buurtvereniging Menkema organiseerde de traditionele spooktocht met deze keer als start- en eindpunt restaurant 't Schathoes. 260 spookjagers namen deel aan dit evenement.

Op zaterdag 16 december organiseerde de Handelsvereniging Uithuizen van 16.00 tot 21.00 uur de tweede editie van het Kerstival op het borgterrein. Wethouder Eltjo Dijkhuis kwam de kerstmarkt officieel openen. Dertig standhouders presenteerden hun waar op de oprijlaan en het voorplein. Een Amerikaanse schoolbus reed van het centrum en van Uithuizermeeden naar de borg en weer terug. De kerstman en een levende sneeuwpop vermaakten de bezoekers en theatergroep Opnieuw & Friends en Popkoor Songbirds traden op. Circa 4.500 bezoekers bezochten dit evenement, 1.000 bezoekers meer dan in 2022.

Met de kerstdagen werd de borg in kerstsfeer door 250 bezoekers bezocht. De kaarsen brandden in de standaards en de kroonluchters. Op eerste kerstdag speelde Eeuwe Zijlstra, waarbij mezzosopraan Elizabeth Vink (tevens vrijwilliger) carols zong. Op tweede kerstdag speelde Hans Nomen kerstmuziek uit de tijd van de Alberda's.

Educatie

In 2023 heeft de Menkemaborg de coöperatie Sterke Musea ingeschakeld voor hulp bij financieringsaanvragen voor het educatieve project Superhelden voor groep 5/6. Superhelden is een project van cultuurhistoricus Tjerk Poppinga en heeft de mythologische figuren in de schouwen tot onderwerp. De borg streeft ernaar om elke basisschoolleerling in een straal van twintig kilometer in schoolverband op de borg te ontvangen en kennis te laten maken met de collectie Groningen. Kennismaking met lokaal erfgoed helpt jongeren met identiteitsvorming, ontwikkeling van de creativiteit en kritisch denken. Bovendien bevordert borgbezoek eventueel ambassadeurschap van de borg onder jongeren.

Gebouwen

Op het terrein van de Menkemaborg staan twaalf monumenten door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed aangemerkt. In 2021 werd gestart met de tweede fase van het groot onderhoud, GRRG 2020, aan toegangspoort, bruggen en kas door aannemersbedrijf Sietsema onder leiding van Holstein Restauratie Architectuur. In 2022 kwamen de werkzaamheden aan toegangspoort en kas gereed, de werkzaamheden aan de bruggen werden in 2023 uitgevoerd. De afronding van de GRRG fase 2 zal in 2024 plaatsvinden.

Groen

Het onderhoud van de monumentale en museale borgtuinen wordt sinds 2022 door hoveniersbedrijf De Wilde Appel uitgevoerd en het terrein staat er zeer verzorgd bij.

In de zomer van 2022 is een onderzoek ingesteld naar de gezondheid van het bomenbestand op de singels met een VTA-rapport (Visual Tree Assessment). In 2023 is er vanwege een bezwaar van de boombeschermers voor een vergunningaanvraag voor de veertig bomen een nieuw rapport uitgebracht. In 2024 zijn zeven zwakste bomen uit dit tweede rapport gekapt.

In 2023 was geen vooruitgang geboekt in het Kwaliteitsplan dat door Bureau Noordpeil in samenwerking met de Provincie Groningen, de Gemeente Het Hogeland en het Waterschap Noorderzijlvest is opgesteld. Dit is een om de grachten weer van water te voorzien door water afkomstig uit de sloten die verbonden zijn met het Meedster Maar naar de grachten van de borg te geleiden. De te lage waterstand heeft niet alleen grote gevolgen voor de monumentale bomen, maar ook voor de historische tuin en de fundamenteën en de toekomstbestendigheid van de borg en bijgebouwen. In 2024 zal er een subsidieaanvraag bij PAWOZ (Programma Aansluiting Wind op Zee) ingediend worden.

Vereniging Vrienden van de Menkemaborg

Van de Stichting Vrienden van de Menkemaborg is over het jaar 2023 een financiële bijdrage ontvangen van € 9.770 op basis van € 10 per lid. Het bestuur van de Vrienden heeft de ambitie uitgesproken om door te groeien naar het magische getal van duizend leden. Bij al hun activiteiten is er actief geworven.

In het voorjaar is met een groep vrijwilligers in het kader van het jaarlijkse NL-doet de oprijlaan aangepakt en zijn er beelden schoongemaakt. In de zomer is er een geslaagde graffitiworkshop georganiseerd. De jaarvergadering met een mooie opkomst in september is gehouden in het Schathoes. In november hebben de Vrienden met veel succes een tweede kampioenschap poffert bakken georganiseerd. Ook aan het Kerstival eind december hebben de Vrienden met een kraam deelgenomen.

De Vriendenkaart is omgezet naar een duurzaam pasje, dat niet jaarlijks vervangen hoeft te worden. Door een barcode kan gescand worden of een lid de contributie voldaan heeft en dus gratis toegang krijgt. Deze barcode zal worden geïntegreerd in de automatisering van het kassasysteem van de Menkemaborg, zodat hierdoor registratie en toegangscontrole verbeterd wordt. Zoals gebruikelijk is er een jaarlijks overleg geweest tussen het bestuur van de Menkemaborg en het bestuur van de Vereniging Vrienden.

Samenwerkingen

Samenwerken is verbinden. Dit jaar werd met enthousiasme en plezier met talloze partijen intensief samengewerkt. Sommige allianties waren nieuw, andere zijn er al van oudsher. In 2023 is samengewerkt met onder andere de Tinco Lycklama Foundation, de Stichting Adel in Nederland, de Rijksuniversiteit Groningen, het Nationaal Militair Museum, Borg Nienoord en de coöperatie Sterke Musea. Dankzij de vertegenwoordiging van de Menkemaborg in twee podcasts, werden wij meegenomen in publiciteitsuitingen van Museum aan de A en historicus Beno Hofman en RTV Noord.

Sinds 2021 wordt met de Waddenmusea, zes musea in de provincie Groningen die “3.000 jaar leven aan de Waddenkust” vertellen, samen opgetrokken in de promotie. In 2023 werd daar wederom een winactie aan verbonden onder de noemer van bezoek ze allemaal en win een midweekarrangement bij Herberg Molenrij.

Buurtvereniging Menkema organiseerde een Halloweenevenement onder andere op het terrein van de Menkemaborg en de Handelsvereniging Uithuizen organiseerde Kerstival. Het traditionele Zonnewendeconcert werd in samenwerking met de Jacobikerk Uithuizen gearrangeerd.

Organisatie

Het bestuur en de directie zijn erg blij met de grote betrokkenheid bij de borg van zowel medewerkers als vrijwilligers. In september 2023 werd na veertig jaar dienstverband afscheid genomen van de medewerker collectiebeheer en schoonmaak. Via openbare werving en selectie is er een nieuwe medewerker voor de functie aangenomen. Alle vijf vaste medewerkers zijn in dienst van de Stichting Museum Menkemaborg en vallen onder de Museum CAO. Ter bevordering van de professionalisering werden teamoverleggen en voortgangsgesprekken tussen directeur en medewerkers gehouden. In oktober werden medewerkers en vrijwilligers meegenomen op personeelsuitje en lunch naar de Fogelsangstate en Hegebeintum en aan het eind van het jaar was er de kerstborrel.

Per 2023 is de administratie van de Menkemaborg ondergebracht bij accountantskantoor Trox. Het boekjaar 2023 wordt gecontroleerd door een nieuw accountantskantoor D&U accountants.

De Menkemaborg werkt aan de hand van de Cultural Governance Code, de Fair Practice Code en de Code Inclusie en Diversiteit. Onderdeel van deze codes is ook het uitvoeren van een risico-inventarisatie. Eind 2022 heeft het dagelijks bestuur samen met de directie hiervoor de eerste stappen uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een eerste lijst van mogelijke risico's. Begin 2023 is dit verder uitgewerkt en de uitkomsten zijn besproken met het algemeen bestuur. Het vervolg is dat risicomanagement zal worden uitgevoerd, inhoudende dat minimaal twee keer per jaar het risicodossier en de benoemde beheermaatregelen zullen worden besproken. Nieuwe risico's zullen dan worden toegevoegd.

Het dagelijks bestuur vergaderde in 2023 vier maal ter voorbereiding op de algemene bestuursvergaderingen die eveneens vier maal werden gehouden. Het bestuur had de volgende samenstelling en (neven)functies:

H.G. Hoek, voorzitter, sinds september 2007 – oktober 2023
Adviseur Economie & Arbeidsmarkt Economic Board Groningen
Voorzitter 4 Mei Comité Uithuizen
Voorzitter Stichting Tocamaheerd
Lid Raad van Toezicht Stichting Ondernemershuis Noord Groningen

M.C. Buigel-de Witte, voorzitter, sinds oktober 2023
Directeur bedrijfsvoering Rijksuniversiteit Groningen

H.G.A. Sienot, secretaris, sinds maart 2019
Voorzitter Stichting Bevordering Welzijn Uithuizen
Secretaris Stichting Tocamaheerd

P. van Dijk, penningmeester, sinds juli 2022

M. Steensma, namens het Groninger Museum, sinds januari 2021
Hoofd Collecties Groninger Museum

G.P. Bakker, namens de Vereniging Vrienden van de Menkemaborg, sinds december 2019
Lid Commissie van Beroep van de NOSBO
Voorzitter en bestuurslid Vereniging van Vrienden van de Menkemaborg
Penningmeester Stichting Tocamaheerd

E. Knol, namens het Groninger Museum, sinds september 2020
Voorzitter Vereniging voor Terpenonderzoek
Bestuurslid Stichting Erfgoedpartners Groningen namens Groninger Museum
Bestuurslid Stichting *Het verleden van Groningen*
Lid van de “Koördinerende Ausschuss” van het “Internationale Sachsensymosion.
Arbeitsgemeinschaft zur Archäologie der Sachsen und ihrer Nachbarvölker in Nordwesteuropa”

M. Spiljart, sinds december 2021
Bestuurslid Stichting Arboretum Notoarestoen Eenrum

J.H. Eppinga, sinds maart 2022
Projectleider Erfgoed Stichting Het Groninger Landschap
Lid erfgoedcommissie It Fryske Gea

Bezoekersaantallen

Na de reguliere winterschoonmaak in de maanden januari en februari opende de Menkemaborg op 1 maart haar deuren. De maandelijkse bezoekerscijfers waren bijna allemaal hoger dan de bezoekerscijfers in 2022. De maanden oktober en november vormden daarop een uitzondering. De traditionele Dag van het Kasteel, op Tweede Pinksterdag, trok 591 bezoekers. Het jaar werd afgesloten met een klapper, het door de Handelsvereniging georganiseerde Kerstival op het terrein van de Menkemaborg bracht circa 4.500 bezoekers op de been en bracht het decembertotaal op 5.271. Het jaartotaal van 28.258 bezoekers is het hoogste aantal bezoekers in de afgelopen twintig jaar.

Publiciteit

In 2023 was de Menkemaborg veelvuldig in de media. De hoogtepunten waren de veelvuldige aandacht in de media voor de deelname van de Menkemaborg in de verkiezing Het meest romantische kasteel van Nederland. De top 10 werd bekendgemaakt op de landelijke televisie in het programma Koffietijd, waarin de Menkemaborg speciale aandacht kreeg. Bij het behalen van de top 3 volgde er een spread in het Dagblad van het Noorden.

De schenking van het pastelportret van de Stichting Adel in Nederland in juni ontving tevens mooie aandacht in de media.

In de NRC van 12 augustus verscheen een artikel over recepten voor haarverf, taarten en hoestdrank uit de tuin van de Menkemaborg met fraaie dronefoto's van Kees van de Veen. De aanstelling van de nieuwe voorzitter Mirjam Buigel-de Witte in oktober kon op aandacht rekenen in de noordelijke media, zowel in het Dagblad van het Noorden, als de Ommelander Courant.

Op 31 oktober, de verjaardag van de laatste Alberda van Menkema, jonker Gerhard, werd het te verschijnen publieksboek over de Menkemaborg en haar bewoners door auteur Martin Hillenga gelanceerd. Al snel volgde een artikel in het Dagblad van het Noorden en meerdere publieksoproepen in de noordelijke media. In het kader van dit boek werd de ontdekking van een poffertjesrecept in het kookboek van de Alberda's ingezonden voor de prijsvraag Het beste kasteelrecept van Nederland. De media maakten in december ook gretig gebruik van dit onderwerp en er volgde een item bij RTV Noord. Zelfs de Blaarkoppen, de stripfiguren van RTV Noord, smulden van de Uithuizense bolle buikjes. (afbeelding!)

Sociale media

Op sociale media zijn het afgelopen jaar verschillende campagnes gevoerd om bezoekers tot het 'liken', volgen en het delen van een bericht en uiteindelijk tot een bezoek aan de borg te verleiden. Met name ook in de wintermaanden waarin de borg voor schoonmaak gesloten was, werd ingezet op zichtbaarheid via sociale mediakanalen. Naast het uitlichten van collectiestukken, archiefstukken en objecten in de Grand Tourtentoonstelling waren er ook andere campagnes om volgers te prikkelen.

Vanaf begin maart werd de bloei van de magnoliaboom, een van de hoogtepunten van het jaar, gemonitord. Dezelfde formule werd toegepast op de bloei van de rozen onder de titel rozentunnelupdate in de periode eind juni en begin juli. Daarnaast waren de boeklancering, de oproepen rondom het boek en het bolle buikjesrecept populair.

Alle sociale mediakanalen lieten het afgelopen jaar een aanzienlijke groei zien. De Instagrampagina groeide van 3.090 naar 3.414 volgers, het X-kanaal (voorheen Twitter) van 1.525 naar 1.654 volgers en de Facebookpagina van 2.115 naar 2.250 volgers. De LinkedInpagina van de Menkemaborg groeide van 120 naar 261 volgers. De Best Nine, de meest gewaardeerde foto's van 2023, bestond uit de lancering van de nieuwe website, de magnoliamonitor en de rozentunnelupdate. Ook de derde prijs in de verkiezing Het meest romantische kasteel van Nederland komt in de top 9 voor. Daarnaast waren twee foto's van de borg en tuinen in de sneeuw populair. Al met al zien wij ook dit jaar een groei in de sociale media door hierop actief te participeren en de interactie aan te gaan.

Nieuwe website

Het bedrijf Frissekom uit Winsum heeft voor de borg een nieuwe website en een nieuwe huisstijl gerealiseerd. Steekwoorden voor een eigentijdse en aantrekkelijke website zijn verleiding en verwondering, een website zoals dat van de grote Nederlandse musea voor een beter beeld van de borg, het interieur en de omgeving. De website met prachtige (drone)beelden en aansprekende teksten is op 1 maart 2023, op de openingsdag van seizoen 2023, gelanceerd. De komende jaren wordt de website verder uitgebouwd.

Financiën

De jaarrekening 2023 sluit met een (klein) positief resultaat van in totaal € 6.100, incl. vrijval van twee projectreserves. Daarnaast is er een tekort op de lopende projecten van plm. € 10.200.

Op advies van de nieuwe accountant is met ingang van 2023 overgegaan naar de richtlijnen voor fondsenwervende instellingen. Hiervoor is het inzicht in de lasten voor de uitgevoerde activiteiten sterk verbeterd. Als activiteiten zijn aangemerkt: a) de exploitatie van de gebouwen, b) de exploitatie van het historisch groen, c) de museale functie en d) de uitvoering van projecten.

Dat het resultaat over 2023 positief is komt mede doordat de provincie Groningen naast een structurele verhoging (indexering) van de jaarlijkse bijdrage, eenmalig een bijdrage van € 11.675 heeft verleend in de meerkosten t.g.v. de prijsstijgingen in 2023. Naast een stijging van de personeelskosten betreft dit onder anderen een sterke verhoging van de onderhoudskosten voor zowel de gebouwen als de historische tuin. Daarnaast heeft de stichting in 2023 een legaat ontvangen van € 7.300. Er is geen bijzondere bestemming aan dit legaat verbonden.

Het bestuur is uiteraard zeer blij met deze financiële meevallers. Zonder deze extra bijdrage zou de jaarrekening met een groot negatief resultaat zijn afgesloten en zou de algemene reserve verder zijn gedaald en zelfs negatief zijn uitgekomen.

Ten laste van het resultaat is een bedrag van € 30.400 gebracht als correctie op de in de jaren 2019 t/m 2023 ten onrechte verantwoorde SIM-bijdrage voor het onderhoud aan de borg en keermuren. Voor de onder de SIM opgevoerde werkzaamheden is ook een provinciale subsidie ontvangen en deze stapeling van subsidies is niet toegestaan. Omdat de ontvangen SIM gelden in de genoemde jaren wel als bate zijn verantwoord, moest er in 2023 een correctie hierop plaatsvinden.

Aan **baten** is in 2023 € **451.000** verantwoord. Hiervan komt € 58.000 als subsidie van de gemeente Het Hogeland en € 224.700 van de provincie Groningen. In 2022 van dit respectievelijk € 56.900 en € 195.400. Aan eigen inkomsten (baten) is een bedrag van € 130.200 verantwoord. Dit zijn de opbrengsten van de entreegelden, winkerverkopen, de bijdrage van de Vrienden van de Menkemaborg en de pacht van het Schathoes. Van Het Cultuurfonds en van de stichting Diorapthe is een bedrage verantwoord voor de uitvoering van het groot onderhoud. In totaal betreft dit € 6.500. van de stichting bevordering welzijn Uithuizen is € 500 ontvangen voor het publicatie en de bijdrage van de Rabo Clubkas gaat in 2024 besteed worden aan de educatie. Van een particulier is, naast het al genoemde legaat van € 7.300, een bedrag van € 1.000 ontvangen voor het herstel van de bomen in de singels. Om toekomstige schenkingen te stimuleren is een Flyer uitgebracht over schenken en nalaten en deze is o.a. verstrekt aan de notariaten in de omgeving.

De totale **lasten** bedragen € **460.700**. Aan de exploitatie van de gebouwen in totaal € 65.300 besteed. De exploitatie van het historisch groen (tuin, oprijlaan en singels) heeft € 133.300 gekost. De kosten voor de museale functie bedragen € 123.700 en aan de uitvoering van projecten is € 55.200 besteed. De resterende lasten van € 83.300 zijn besteed aan werving, beheer en administratie.

Ten slotte is een bedrag van € **5.700** als **financiële bate** verantwoord. Dit is de rente spaarrekeningen en de beleggingen bij het Groninger Museum.

Daarmee komt het totaal negatief resultaat uit op € 4.100. Hiervan komt € 10.200 ten laste van drie lopende projecten. Ten gunste van het resultaat is € 4.100 verantwoord wegens vrijval van twee projectreserves uit voorgaande jaren. Daarmee komt het totale resultaat uit op € 6.100.

1 JAARREKENING 2023	Stichting Museum Menkemaborg	
1.1 Balans per 31 december na resultaatbestemming		
	31 december 2023	31 december 2022
ACTIVA		
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>		
<i>Collectie</i>	1	1
<i>Gebouwen</i>	8.766	10.828
<i>Inventaris</i>	5.238	10.323
	14.005	21.152
Vlottende activa		
<i>Winkelvoorraad</i>	2.719	3.146
<i>Onderhanden projecten</i>	12.396	-1.863
<i>Debiteuren</i>	7.326	900
<i>Overige vorderingen</i>	53.104	43.238
<i>Overlopende activa</i>	6.881	15.867
	82.426	61.288
<i>Liquide middelen</i>	408.851	359.631
	505.282	442.071
PASSIVA		
Reserves en fondsen		
<i>Algemene reserve</i>	15.321	11.104
<i>Bestemmingsreserve als bron van inkomsten</i>	170.986	170.986
<i>Overige bestemmingsreserves</i>	86.851	87.468
<i>Bestemmingsfondsen</i>	94.885	92.392
Langlopende schulden		
<i>Waarborgsommen</i>	3.500	3.500
Vlottende passiva		
<i>Schulden korte termijn</i>	36.419	41.676
<i>Overige schulden</i>	97.320	33.100
<i>Overlopende passiva</i>	0	1.845
	133.739	76.621
	505.282	442.071

1.2 Staat van baten en lasten				
		Exploitatie 2023	Begroting 2023	Exploitatie 2022
BATEN				
Baten van particulieren		8.279	0	0
Baten van bedrijfsleven		0	0	550
Baten als tegenprestatie		130.195	124.500	122.666
Baten van subsidies van overheden		303.425	320.792	420.291
Baten van andere fondsenwervende instellingen		8.871	15.000	55.821
Overige inkomsten		187	0	69
		450.957	460.292	599.397
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen				
A. Exploitatie gebouwen		65.306	128.600	68.153
B. Exploitatie historisch groen		133.322	138.230	136.283
C. Museale functie		123.652	116.515	122.701
D. Projecten		55.174	47.845	162.549
Wervingskosten		5.216	3.515	3.325
Beheer en administratie		78.051	70.515	71.791
		460.721	505.220	564.802
Saldo voor financiële baten en lasten		-9.764	-44.928	34.595
Saldo financiële baten en lasten		-5.652	0	-30
Saldo van baten en lasten		-4.112	-44.928	34.625
Projectresultaat		-10.206	14.000	2.189
Saldo van baten en lasten zonder projecten		6.094	-30.928	36.814
Bestemming saldo van baten en lasten				
<i>Overige reserves</i>		4.218	0	6.814
<i>Bestemmingsreserves</i>				
- reserve Groot onderhoud gebouwen		0	20.000	20.000
- reserve herstel historisch groen 2023/2024		0	14.000	10.000
		0	34.000	30.000
<i>Bestemmingsfondsen</i>				
- fonds Collectie Groninger Museum		1.575	-550	0
- fonds Kabinetorgel		-617	-550	0
- fonds superhelden		918		
		1.876	-1.100	0
Totaal mutatie reserves, projecten en fondsen		6.094	32.900	36.814

Voor de analyse op de staat van baten en lasten wordt verwezen naar het bestuursverslag.

1.3 Waarderingsgrondslagen

De Stichting Museum Menkemaborg is opgericht in 1969 en is feitelijk en statutair gevestigd in de gemeente Het Hogeland aan de Menkemaweg 2 in Uithuizen.

De stichting heeft als doel: het beheren, onderhouden en als museum exploiteren van de Menkemaborg, met alle daartoe behorende gebouwen en opstallen, tuinen, grachten en singels, gelegen in de gemeente Het Hogeland.

Daartoe is zij overeenkomsten aangegaan met de eigenaren van gebouwen, terreinen en inventaris:

- Het gebouw met omliggende tuinen en singel is vanaf 1921 eigendom van de Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Oudheden Groninger Museum

- De graslanden zijn sinds 2002 in het bezit van de Vereniging Natuurmonumenten

- Nagenoeg de gehele inventaris is in eigendom van de Stichting Kunstbezit en Oudheden Groninger Museum

De Stichting Museum Menkemaborg beheert, exploiteert en onderhoudt de borg, de bijgebouwen en de bijbehorende terreinen sedert haar oprichting in 1969.

De stichting is een geregistreerd Algemeen Nut Beogende instelling (ANBI) onder nummer 2997228. De stichting is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de RJ 650 Fondsenwervende organisaties en RJk C2 Kleine fondsenwervende organisaties. Tot en met het jaar 2022 is de Richtlijn voor Kleine organisaties zonder winststreven (RJkc1) toegepast. De vergelijkende cijfers balans ultimo 2022 en staat van baten en lasten 2022 zijn gepresenteerd naar de nieuwe richtlijn.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Daar waar van toepassing is afgeweken van de op grond van RJ 650 voorgeschreven benamingen van posten in de jaarrekening, omdat dit beter aansluit bij de aard en de activiteiten van de stichting. Dit geeft geen effect op het vermogen en het resultaat

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de leiding/het bestuur van de stichting oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en de verplichtingen alsmede de baten en de lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De belangrijkste schatting betreft de afrekening van bijdragen van derden en subsidies.

Continuïteit

In het boekjaar 2023 is een 'normaal' jaar voor het bezoek aan het museum. Er zijn geen belangrijke wijzigingen voor de toekomst.

Wij zijn van mening dat de waarderingsgrondslagen op basis van continuïteit kunnen worden gehandhaafd. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in euro's. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten de betrouwbaarheid van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. Stichting Museum Menkemaborg beschikt alleen over primaire financiële instrumenten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva
VASTE ACTIVA
Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.
De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde.
Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.
Eventuele bijdragen van derden aan investeringen in vaste activa worden via een bestemmingsfonds op de balans opgenomen en vervolgens afgeschreven op de economische levensduur.
Collectie
Aan de kunstwerken in eigen bezit wordt geen waarde in het economisch verkeer toegekend.
Afschrijvingen
Installaties worden afgeschreven in 5 tot 10 jaar, computerapparatuur wordt afgeschreven in 5 jaar.
VLOTTENDE ACTIVA
Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.
Vorderingen op korte termijn
De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs. De reële waarde en (geamortiseerde) kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.
Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.
De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan 1 jaar, tenzij dit bij de toelichting is aangegeven.
Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en zijn vrij beschikbaar. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van de stichting worden verwerkt onder de financiële vaste activa.
Projecten
Sedert 1 januari 1991 wordt de (financiële) administratie van jaar overschrijdende werkzaamheden projectmatig behandeld. Tot een project is afgelopen wordt het gecumuleerd verschil in ontvangsten en uitgaven op de balans afhankelijk van het totale saldo verantwoord onder de vlottende activa of de vlottende passiva.
Onder de uitgaven (lasten) worden de tot en met 31 december van het betreffende boekjaar gemaakte uitgaven opgenomen, waarbij gewaakt wordt dat deze uitgaven in een juiste verhouding staan tot de verrichte werkzaamheden.
Onder de ontvangsten (baten) worden de ontvangen c.q. te ontvangen bijdragen en subsidies tot en met het betreffende boekjaar verantwoord. Dit in relatie tot de voortgang van het werk en de betaalde kosten.
De bijdrage, die de stichting zelf moet financieren, wordt in het laatste uitvoeringsjaar in de exploitatierekening van de stichting als kosten project verantwoord en als ontvangst op het project.
Eventuele wijzigingen in de begroting gedurende het project, welke gevolgen hebben voor de eigen bijdrage, worden na goedkeuring door het bestuur na afloop van het project in de exploitatie en op het project verantwoord.
Na afwikkeling van een project wordt een eventueel saldo op de projectrekening in de exploitatierekening van de stichting verrekend.

RESERVES EN FONDSEN
Algemene reserve
Dit betreft vrij besteedbaar vermogen ten behoeve van de doelstellingen. Het resultaat van het boekjaar wordt aan de Algemene reserve toegevoegd.
Bestemmingsreserve als bron van inkomsten
Deze gelden zijn verkregen uit de erfenis van mevrouw Poortman. De waarde hiervan wordt in stand gehouden door een jaarlijkse indexatie (bij de resultaatbestemming). Bij bestuursbesluit van 19 september 2014 vindt indexatie alleen dan plaats indien dit niet leidt tot een negatief exploitatieresultaat in het betreffende jaar. Ofwel indexatie vindt alleen plaats vanuit een positief resultaat. De rekenen mogen vrij besteed worden. Het fonds zelf moet in stand blijven.
Bestemmingsreserves
<i>Kabinetorgel</i>
Deze reserve is bedoeld voor het onderhoud van het Kabinetorgel en voor het bespelen van het orgel en concerten in het algemeen. Het jaarlijkse saldo van baten en lasten hiervan wordt toegevoegd, dan wel onttrokken aan deze reserve.
<i>Groot Onderhoud Gebouwen</i>
Deze reserve is bedoeld voor groot onderhoud aan de gebouwen. Dotaties vinden plaats vanuit de resultaatbestemming. Onttrekkingen gebeuren op basis van bestuursbesluiten.
<i>Herstel historisch groen</i>
Deze reserve is bedoeld voor het onderhoud, kappen en vervanging van de bomen en overige historisch groen.
Bestemmingsfondsen
<i>Onderhoud Collectie Groninger Museum</i>
De reserve is bestemd voor onderhoud van de museale inventaris. Het jaarlijkse saldo van baten en lasten hiervan wordt toegevoegd, dan wel onttrokken aan de reserve. De reserve is bestemd voor onderhoud van de museale inventaris/collectie. Het rendement op de belegging verkoop gronden wordt jaarlijks toegevoegd.
<i>Instandhouding en presenteren collectie Groninger Museum</i>
In 2020 en 2021 zijn twee giften ontvangen met deze bestemming. Er zijn nog geen plannen voor de besteding hiervan.
<i>Vrienden Menkemaborg</i>
In 2019 heeft de Vrienden Menkemaborg een gift ontvangen voor de aanschaf van een mobiele overkapping. Het bedrag is bij de stichting geplaatst en zal in 2023/2024 worden besteed
<i>Museumprijs</i>
In 2019 is een museumprijs ontvangen en gereserveerd voor een toekomstige bestemming. Er zijn nog geen concrete plannen.
<i>Bezoekersgids en boek</i>
In 2019 is € 10.000 subsidie ontvangen voor de uitgifte van een boek. In 2024 wordt dit bedrag vermoedelijk besteed. Daarnaast is in 2019 € 4.000 ontvangen voor het uitbrengen van een nieuwe bezoekersgids. Hiervoor zijn nog geen plannen.
<i>Superhelden</i>
De in 2023 ontvangen bijdrage uit Raboclubsupport wordt in 2024 bestemd voor het scholenproject.
Langlopende schulden
Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend.
Kortlopende schulden
De kortlopende schulden betreffen schulden met een looptijd van ten hoogste een jaar en worden voor zover niet anders vermeld gewaardeerde tegen nominale waarde.
Overlopende passiva
De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Baten worden verantwoord in het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Voor giften betekent dit dat ze in aanmerking worden genomen in het jaar waarin ze worden ontvangen, dan wel als aard en omvang duidelijk zijn.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische kosten en toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenen

De stichting heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De stichting is aangesloten bij Pensioen Zorg en Welzijn welke per einde 2023 een dekkinggraad heeft van 106,3.

Belastingen

De stichting is over het boekjaar niet belastingplichtig in het kader van de vennootschapsbelasting.

Rente

Rente opbrengsten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

1.4 Toelichting op de balans					
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa		Collectie	Gebouwen	Inventaris	Totaal
<i>Begin verslagjaar</i>					
Aanschafwaarde		1	20.620	28.977	49.598
Cumulatieve afschrijvingen / waardeverminderingen		0	-9.792	-18.654	-28.446
		1	10.828	10.323	21.152
<i>Mutaties verslagjaar</i>					
Afschrijvingen		0	-2.062	-5.085	-7.147
<i>Eind verslagjaar</i>					
Aanschafwaarde		1	20.620	28.977	49.598
Cumulatieve afschrijvingen / waardeverminderingen		0	-11.854	-23.739	-35.593
		1	8.766	5.238	14.005
Afschrijvingspersentage		0%	10%	20%	
Vlottende activa					
		31-12-2023			31-12-2022
Winkelvoorraad					
Voorraad per 1 januari boekjaar	3.146			1.336	
Mutatie boekjaar	-427			1.810	
		2.719			3.146
Vorderingen					
Debiteuren		7.326			900
Overige vorderingen					
Energiebelasting	3.309			2.709	
Rente deposito's/bankrekeningen	230			15	
Rente beleggingen bij Gron. Museum	2.540			0	
Entreegelden/arrangementen	3.559			4.586	
Energie en water	4.838			3.705	
Onderhoud tuin	1.746			0	
Provincie Groningen - prijscompensatie	11.675			0	
SIM groen	14.817			12.651	
Omzetbelasting (4e kwartaal)	10.390			19.572	
		53.104			43.238
Overlopende activa					
Vooruit betaalde posten	6.881			15.867	
		6.881			15.867

vervolg Toelichting op de balans					
		31-12-2023			31-12-2022
Liquide middelen					
Kas	1.666				1.628
Kruisposten pin	68				120
ABN/AMRO rekening courant	8.949				9.152
RABO rekening courant	77.372				80.648
RABO deposito	150.000				0
ABN/AMRO sparen	73.215				72.541
Rabo Bedrijfsstelesparen	97.578				195.540
		408.848			359.629
Projecten	Saldo	Inkomsten	Uitgaven	Resultaat	Saldo
	31-12-2022	2023	2023	2023	31-12-2023
Onderhoud GRRG 2020 brug/keermuur	3.011	22.639	23.124		3.496
Binnenverlichting	-3.656	0		3.656	0
Tocama	-397	0		397	0
Herstel historisch groen	-821	5.948	11.310		4.541
Publicatie (boek)	0	500	4.859		4.359
	-1.863	29.087	39.293	4.053	12.396
<u>Toelichting</u>					
Onderhoud GRRG 2020	Het project wordt in 2024 afgerond; de eigen bijdrage is geraamd op € 4.991 en wordt in 2024 ten laste gebracht van de reserve groot onderhoud gebouwen.				
Binnenverlichting	In 2018 is van het Groninger museum een bijdrage ontvangen van € 20.570; in 2018/2019 is besteed € 16.914. Het project is in 2023 afgesloten.				
Tocama	Van de gemeente Het Hogeland is in 2021 een bijdrage van € 4.395 ontvangen voor een haalbaarheidsstudie. Besteed is een bedrag van € 3.998. Het project is in 2023 afgesloten.				
Herstel historisch groen	In 2023 is het projectuitvoering aangepast. Begroot is een uitgaaf € 42.500; de eigen bijdrage wordt geraamd op € 2.157 en zal ten laste van het resultaat 2024 worden gebracht; c.q. tv van fonds.				
Publicatie (boek)	In 2023 is dit project gestart. De totale uitgaven worden geraamd op € 51.000; verwachting is dat de totale uitgaven worden gedekt door bijdragen van derden, verkoop en inzet van bestemmingsreserve.				
PASSIVA					
Reserves en fondsen					
Algemene reserve		Saldo	Saldo		
		31-12-2023	31-12-2022		
Saldo 1 januari		11.103	4.288		
Resultaatbestemming 2023					
Mutatie boekjaar (resultaat)		4.218	6.815		
Saldo 31 december		15.321	11.103		

vervolg Toelichting op de balans				
Bestemmingsreserve als bron van inkomsten				
		31-12-2023	31-12-2022	
Saldo 1 januari		170.986	170.986	
Mutatie boekjaar		0	0	
Saldo 31 december		170.986	170.986	
Bestemmingsreserves				
		Saldo	Toevoeging	Onttrekking
		31-12-2022	2023	2023
Kabinetorgel		4.312	0	617
Groot onderhoud gebouwen		73.156		0
Herstel historisch groen		10.000		
		87.468	0	617
				86.851
<i>Voor een toelichting zie waarderingsgrondslagen</i>				
Bestemmingsfondsen				
		Saldo	Toevoeging	Onttrekking
		31-12-2022	2023	2023
Collectie Groninger Museum		21.444	1.575	0
Instandhouding/presenteren collectie GM		30.000	0	0
Vrienden Menkemaborg		10.000	0	0
Museumprijs		16.948	0	0
Bezoekersgids + -boek		14.000	0	0
Superhelden		0	918	0
		92.392	2.493	0
				94.885
<i>Voor een toelichting zie waarderingsgrondslagen</i>				
Langlopende schulden				
		31-12-2023		31-12-2022
Waarborgsom pachter Schathuis		3.500		3.500
		3.500		3.500
Vlottende passiva				
		31-12-2023		31-12-2022
Schulden korte termijn				
Crediteuren	1.674			
Overige personeelskosten	6.111		12.859	
Afdrachten personeel	8.215		9.828	
Reservering vakantietoelage	7.286		6.308	
Accountant	3.875		5.000	
Administratiekosten	1.202		0	
Onderhoud borg	954		0	
Onderhoud schathuis	1.674		0	
Onderhoud tuin en terreinen	0		7.092	
Elektriciteit Schathoes	4.545		0	
Overig	883		589	
		36.419		41.676

vervolg Toelichting op de balans				
Overige schulden		31-12-2023		31-12-2022
SIM borg/keermuur	63.600		20.506	
SIM schathuis	3.115		1.996	
Kruisposten	5.000		0	
Vooruit ontvangen subsidie project	25.605		10.598	
		97.320		33.100
Overlopende passiva		31-12-2023		31-12-2022
Vooruit ontvangen pacht / waarborgsom	0		1.845	
		0		1.845
1.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen en vorderingen				
Vermogen bij Groninger Museum:				
Door het Groninger Museum worden de volgende twee fondsen belegd waarvan de opbrengst ten gunste van de stichting Menkemaborg komt				
- opbrengst verkoop gronden aan Natuurmonumenten		175.000	Doel is onderhoud collectie	
- legaat Helwig Rinkes		106.767	Doel is voor onderhoud borg	
		281.767		
De vermogensopbrengst in 2023 bedroeg € 2.540				
Projecten				
Voor het GRRG project is een begroting opgemaakt van in totaal € 269.169 waarvan op balansdatum €166.499 is gerealiseerd. De GRRG wordt in 2024 afgerond.				
De afrekeningen van de SIM vinden plaats in 2025 respectievelijk 2028.				
Fondsen				
De in de jaarrekening onder vorderingen, kortlopende schulden en baten, opgenomen subsidies en bijdragen van derden zijn op balansdatum formeel nog niet door de gever vastgesteld. De stichting is van mening dat zij heeft voldaan aan de subsidievoorwaarden van de beschikking(en).				

1.6 Toelichting op de staat van baten en lasten			
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
BATEN			
Baten van particulieren			
Giften	7.279	0	0
Gift herstel historisch groen	1.000	0	0
	<u>8.279</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Baten van bedrijfsleven			
Giften	0		550
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>550</u>
Baten als tegenprestatie			
Entreegelden	94.255	86.000	88.308
Netto winkelopbrengst	2.686	3.000	3.029
Inkomsten audiotour	500	1.000	0
Inkomsten uit diverse activiteiten	0	1.000	0
Vereniging Vrienden Menkemaborg	10.132	9.500	9.360
Pacht Schathuis	22.622	24.000	21.969
	<u>130.195</u>	<u>124.500</u>	<u>122.666</u>
Op basis van het aantal donateurs (leden) wordt van de Vrienden Menkemaborg structureel een subsidie / bijdrage ontvangen.; in 2023 extra bijdrage voor kerstverlichting			
Baten van subsidies van overheden			
<i>Exploitatiebijdragen</i>			
Gemeente Hogeland	58.013	58.000	56.875
Provincie Groningen	224.675	196.000	195.400
Provincie Groningen subsidie Corona	0	0	25.000
	<u>282.688</u>	<u>254.000</u>	<u>277.275</u>
<i>Projecten / onderhoud</i>			
Provincie Groningen - bijdrage website	0	0	5.000
Provincie Groningen (bijdrage GRRG)	16.187	0	100.359
Onderhoudssubsidie SIM borg/keermuur correctie 2019-2022	-30.617	0	-11.108
Onderhoudssubsidie SIM borg/keermuur	1.311	25.500	4.390
Onderhoudssubsidie SIM groen	28.667	40.980	44.104
Onderhoudssubsidie SIM schathuis	241	312	271
Subsidie herstel historisch groen SIM	4.948	0	0
	<u>20.737</u>	<u>66.792</u>	<u>143.016</u>
Totaal	<u>303.425</u>	<u>320.792</u>	<u>420.291</u>
De stichting ontvangt een structurele subsidie van de provincie Groningen op basis van het 'Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024 - Wij zijn cultuur'.			
De stichting ontvangt een structurele subsidie van de gemeente Het Hogeland op basis van de 'Cultuurvisie gemeente Het Hogeland 2020-2023 - Groots in kleinschaligheid'.			
De voorwaarden van de subsidie zijn omschreven in de beschikkingen, de algemene subsidieverordening en de algemene wet bestuursrecht.			

vervolg Toelichting op de staat van baten en lasten				
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022	
Baten van andere fondsenwervende instellingen				
Overige subsidies/bijdragen	1.000	1.000	0	
Mondriaanfonds bijdrage Corona	0	0	15.000	
Correctie Rabo clubkas 2021	0	0	-840	
Rabo clubkas educatie/bijdrage website	919	0	840	
Rabo clubkas groen	0	0	821	
Het Cultuurfonds (bijdrage GRRG)	2.151	0	13.333	
Stichting Diorapthe (bijdrage GRRG)	4.301	0	26.667	
Subsidies herstel historisch groen	0	14.000	0	
Stichting bevordering welzijn Uithuizen publicatie	500	0	0	
		8.871	15.000	55.821
Overige inkomsten				
Bijdrage G.M. t.b.v. collectie onderhoud	0	0	0	
Overige baten	187	0	69	
		187	0	69
Totale som van de baten	450.957	460.292	599.397	
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen				
A. Doelstelling exploitatie gebouwen				
<i>Onderhoudskosten</i>				
Borg	3.535	500	5.248	
SIM Borg	2.623	51.000	0	
Schatthoes	2.643	500	10.820	
SIM Schathuis	402	520	0	
Bijgebouwen	603	250	0	
Werkplaats	0	250	0	
Dotatie groot onderhoud	0	20.000	0	
		9.806	73.020	16.069
<i>Huisvestingskosten</i>				
Energie	13.798	12.000	7.224	
Water	-1.809	750	2.888	
Verzekeringen	12.505	12.100	11.625	
Belastingen	2.004	2.200	2.008	
Schoonmaakkosten	147	0	0	
Overige huisvestingskosten	474	500	139	
		27.119	27.550	23.884
<i>Afschrijvingen</i>				
Toiletgroep Schathoes	2.062	2.040	2.062	
Brandmeldinstallatie	360	360	1.080	
		2.422	2.400	3.142
<i>Doorbelaste personeelskosten</i>				
	25.959	25.630	25.058	
Doelstelling exploitatie gebouwen	65.306	128.600	68.153	

vervolg Toelichting op de staat van baten en lasten			
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
B. Doelstelling exploitatie historisch groen			
<i>Onderhoudskosten</i>			
Tuin	120.032	125.000	123.496
Terreinen	0	0	0
Bomen singels	0	0	
	120.032	125.000	123.496
<i>Doorbelaste personeelskosten</i>	13.290	13.230	12.787
Doelstelling exploitatie historisch groen	133.322	138.230	136.283
C. Doelstelling museale functie			
<i>Museale kosten</i>			
Collectiebeheer	0	100	0
Kabinetorgel incl. bespelen	617	550	0
Museum interieur	72	100	187
Contributies/abonnementen museaal	2.967	1.750	2.360
Audiotour	3.612	4.000	3.600
Educatieve projecten	0	500	0
Tentoonstellingen	1.669	1.000	1.417
Kosten evenementen	692	0	0
Beveiliging	7.331	6.500	6.761
Kosten overige museale activiteiten	0	0	0
Overige museale activiteiten	2.164	900	174
	19.124	15.400	14.499
P.R. museum			
Informatie bezoekers	1.848	2.500	6.199
Advertenties/kosten PR algemeen	4.276	3.750	3.132
Website	4.519	600	6.670
	10.643	6.850	16.001
<i>Afschrijvingen</i>			
Audio Tour	3.390	3.400	3.390
	3.390	3.400	3.390
<i>Onderhoud Collectie Groninger Museum</i>	0	550	0
<i>Doorbelaste personeelskosten</i>	90.495	90.315	88.811
Doelstelling museale functie	123.652	116.515	122.701
D. Doelstelling projecten			
Uitvoering project GRRG 2020	23.124	0	143.369
Uitvoering project herstel historisch groen	11.310	28.000	0
Uitvoering project publicatie	4.859	0	
Vrijval restant project Binnenvplichting	-3.656		
Vrijval restant project Tocama	-397		
	35.240	28.000	143.369
<i>Doorbelaste personeelskosten</i>	19.934	19.845	19.180
Doelstelling projecten	55.174	47.845	162.549
Totaal besteed aan doelstellingen	377.454	431.190	489.686

vervolg Toelichting op de staat van baten en lasten				
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022	
Wervingskosten				
Advieskosten externen fondsenwerving	0	0	0	
Overige kosten fondsenwerving	0	0	0	
	0	0	0	
<i>Doorbelaste personeelskosten</i>	5.216	3.515	3.325	
Totaal wervingskosten	5.216	3.515	3.325	
Kosten beheer en administratie				
<i>Organisatiekosten</i>				
Telefoon	1.594	1.300	1.600	
Huishoudelijke kosten	871	1.100	1.104	
Kantoorartikelen/drukwerk	321	1.000	1.131	
Porti	419	300	132	
Contributies/abonnementen	200	750	200	
Automatisering	1.288	800	197	
Bestuurskosten	1.426	300	166	
Representatie	700	200	1.030	
Bankkosten	1.564	1.000	1.434	
Overige organisatiekosten	922	0	993	
Aansprakelijkheidsverzekeringen	951	900	900	
Betalingsverschillen	-216	0	0	
	10.040	7.650	8.887	
<i>Administratiekosten</i>				
Administratiekosten	3.660	6.000	9.268	
Accountantskosten	7.375	5.000	5.175	
	11.035	11.000	14.443	
<i>Afschrijvingen</i>				
Automatisering	1.335	2.300	111	
	1.335	2.300	111	
<i>Doorbelaste personeelskosten</i>	55.641	49.565	48.350	
Totaal beheer en administratie	78.051	70.515	71.791	
Totale som van de lasten	460.721	505.220	564.802	
Saldo voor financiële baten en lasten	-9.764	-44.928	34.595	
Saldo financiële baten en lasten				
Rentebaten	3.112	0	30	
Rentebaten beleggingen Gron. Museum	2.540			
Rentelasten	0	0	0	
	-5.652	0	-30	
Resultaat exploitatie (saldo baten en lasten)	-4.112	-44.928	34.625	

vervolg Toelichting op de staat van baten en lasten				
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022	
Waarvan voor projecten				
GRRG 2020	23.124		143.369	
idem baten	-22.639		-140.359	
<i>Saldo project GRRG 2020</i>	485			3.010
Herstel historisch groen	11.310	28.000	0	
idem baten	-5.948	-14.000	-821	
<i>Saldo project herstel historisch groen</i>	5.362	14.000		-821
Publicatie	4.859			
idem baten	-500			
<i>Saldo project publicatie</i>	4.359			
Projectresultaat	10.206	14.000		2.189
Resultaat exploitatie zonder projecten	<u>6.094</u>	<u>-30.928</u>		<u>36.814</u>

vervolg Toelichting op de staat van baten en lasten			
BATEN			
Museale baten			
Balieverkopen			
Opbrengsten		6.861	
Inkooprij		-4.175	
			2.686
LASTEN			
Personeelskosten			
Personeel in vaste dienst			
- Brutosalarissen		159.546	
- Reiskosten		1.217	
- Vakantiegeld		1.513	
- Pensioenpremies		10.315	
- Sociale lasten		25.192	
- ARBO-dienstverlening		1.139	
- Ziekteverzekering		0	
- Overige salariskosten		5.072	
			203.994
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Personeelskosten			
Personeel in dienst	188.922	180.000	187.073
Weekendkrachten	8.518	9.000	0
Personeel ingehuurd	4.413	6.000	6.530
Cursussen	110	4.000	63
Reiskosten	342	500	0
Overige personeelskosten	6.211	600	1.031
Vrijwilligerskosten	2.020	2.000	2.815
	210.536	202.100	197.511
Personeelsleden			
De stichting heeft op basis van SVW dagen 4 fte's in dienst.			
Bezoldiging directie			
Het salaris van de directeur/conservator mevrouw A.H.P. van IJken-van Zanten wordt bepaald aan de hand van het handboek functiewaardering van de CAO Museum.			
De salariskosten en pensioenpremie bedragen in 2023 € 73.090,- en blijven daarmee			
Aan reiskosten is betaald € 1.217,-; aan studiekosten € 0,-. Er zijn geen gratificaties betaald.			
De werktijd van het dienstverband voor bepaalde tijd bedraagt 24 uur per week, zijnde 0,67 fte.			
Bezoldiging bestuursleden			
De bestuursleden van de stichting ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden.			

Aan het bestuur van de
Stichting Museum Menkamaborg
Menkemaweg 2
9981CV Uithuizen

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben jaarrekening 2023 van Stichting Museum Menkamaborg te Uithuizen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Stichting Museum Menkamaborg per 31 december 2023 en van de staat van baten en lasten over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C2 'Fondsenwervende organisatie'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting Museum Menkamaborg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met RJK-Richtlijn C2 'Fondsenwervende organisatie'.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJK-Richtlijn C2 'Fondsenwervende organisatie' en de bepalingen krachtens de wet normering topinkomens (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de regeling controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
-
-

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 14 juni 2024

d&u audit B.V.

drs. E.C. Maring RA